

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI
JIZZAX VILOYAT PEDAGOGLARNI YANGI METODIKALARGA
O'RGATISH MILLIY MARKAZI

“ANIQ VA TABIIY FANLAR METODIKASI” KAFEDRASI

“PEDAGOGIK TA'LIM, INNOVATSION G'OYALAR VA
TEXNOLOGIYALARNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARINI
YARATISH VA UNI AMALIYOTGA JORIY ETISH”

Xalqaro ilmiy-amaliy onlayn konferensiyasi

(2023-yil, 15-iyun)

MATERIALLARI

“CREATING THE SCIENTIFIC AND THEORETICAL BASE OF
PEDAGOGICAL EDUCATION, INNOVATIVE IDEAS AND
TECHNOLOGIES AND THEIR IMPLEMENTATION INTO PRACTICE”

International scientific and practical online conference

(June 15, 2023 y)

MATERIALS

«СОЗДАНИЕ НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКОЙ БАЗЫ
ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ, ИННОВАЦИОННЫХ ИДЕЙ И
ТЕХНОЛОГИЙ И ИХ ВНЕДРЕНИЕ В ПРАКТИКУ»

Международная научно-практическая онлайн-конференция

(июня 15, 2023 г)

МАТЕРИАЛЫ

JIZZAX – 2023

vatan oldidagi muqaddas burchimizdir. Shunday ekan, yoshlarimiz tarbiyasiga doimo e'tiborli bo'laylik.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Jismoniy va ma'naviy yetuk yoshlar – ezgu maqsadlarimizga yetishishda tayanchimiz va suyanchimizdir “Xalq so'zi” gazetasi. 2017 yil 1 iyul.
2. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taqaqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. T. “O'zbekiston”, 2017, 124-bet.
3. Hamrayev Sh. Tarbiyaviy ishlar. Ma'ruzalar matni. Qarshi, Nasaf 2006.

MAKTAB TA'LIMI TIZIMIDA MNEMONIK USULLAR HAMDA MUSTAHKAM

XOTIRANI SHAKLLANTIRISH

Sa'dullayeva Mahfuza Husenovna

Chirchiq davlat pedagogika universiteti Gumanitar fanlar fakulteti

“O'zbekiston tarixi” kafedrasida o'qituvchisi

ANNOTATSIYA. Ushbu maqolada zamonaviy mnemonika doirasida xotirani kuchaytirish usullari va shaxsni rivojlantirish yondashuvlariga asoslangan tarixiy lug'atlarni yodlashning samarali usullarini izlash va qo'llash masalalari ko'rib chiqiladi. Jumladan maqolada qo'llanilgan barcha usullar o'z yangiligi bilan qiymatlidir. Mnemonika bu jumboqning kalitidir degan edi pedagog B. Rudenko. Bu jumboqlarni yechish esa mahoratli pedagoglarning vazifasidir. Zero bugun, Yangi O'zbekistonning Yangi Pedagoglaridan yangidan yangi metodlar qo'llab dars jarayonlarini olib borish talab etilmoqda.

KALIT SO'ZLAR. Assotsiatsiya, notiq, Mnemonika, texnika, vizual, mavhum ob'ektlar, Globus, kinestetik vakillik, semantik iboralar, Rim legion, induktiv, deduktiv, Guruhlash texnikasi, Zanjirlar, Hikoyalar, Qisqartmalar, Harf kodi.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev rahnamoligida O'zbekistonda yangi Uyg'onish davri, ya'ni Uchinchi Renessans poydevorini yaratish asosiy maqsad etib belgilandi. Davlatimiz rahbari ta'kidlaganidek, “Biz Uchinchi Renessans masalasini strategik vazifa sifatida oldimizga qo'yib, uni milliy g'oya darajasiga ko'tarmoqdamiz”⁷. Zero ushbu bobokalonlarimiz bizga qoldirgan boy ilmiy-ma'naviy merosi bugungi kun yosh avlodlari uchun 3- RENESSANS poydevoridir. Ta'limning eng katta muvaffaqiyati ilmiy o'quvchini tarbiyalash va zamonaviy kadr tarbiyalashdir. Qadimgi yunonlar, jamiki odamzot xotirasining assotsiatsiyalar bilan o'zaro ta'siri, ob'ektlar orasidagi barcha turdagi aloqalarni aniqlash va tuzatish qobiliyati kabi xususiyatlaridan iborat bo'lganligini va ulardan unumli foydalanganlari bizga ma'lum. Zero, Sitseron, Geradod, Gippokrat, Solon kabi buyuk notiqning xalq orasida mashhur bo'lishlariga sabab ham aynan anashu assotsiyalashgan xotiralaridir. Oddiy hayotda biz ko'pincha yodlash jarayoniga e'tibor bermaymiz, ammo tadqiqotchilar ilmiy jihatdan isbotladilar: u yoki bu hayot ob'ekti bilan chambarchas bog'liq bo'lgan narsa esda qoladi va kuchli assotsiativ aloqalarni hosil qilmaydigan narsalargina inson xotirasida qolmaydi, unutiladi.

Mnemonika texnikasi, mashqlar va texnikasi mnemonika ma'lumotlar bilan assotsiativ zanjirlarni yaratishga yordam beradigan turli xil texnika va texnikalarga ega.

“Mnemonika - iloji boricha ko'proq ma'lumot, faktlarni yodlashni osonlashtiradigan texnikalar to'plami; asosan uyushma qonunlariga asoslanadi”. Assotsiatsiyalarni shakllantirish-bu mavhum ob'ektlar va faktlarni (masalan, ioni o'rganishda chet tilidagi so'z boyligini) vizual, eshitish yoki kinestetik tasvirga ega bo'lgan tushunchalar va tushunchalarga almashtirishning qiziqarli jarayoni, ya'ni bu ob'ektlarni xotirada mavjud bo'lgan ma'lumotlar bilan “bog'lash” jarayonidir, har xil turdagi modifikatsiyalar.

Maktablarda asosiy muammolar o'quvchilarini o'qitishning natijalari samarasiz yakun topishidir. Shu bois xotiraning rivojlanish darajasiga e'tibor qaratish muhim. Darsda o'qituvchining asosiy faoliyat jarayonlari bolalar xotirasini rivojlantirishga yordam berishi kerak. Faqat ichki motivatsiyani rivojlantirgan talabalar muammolarni mustaqil ravishda hal qilishadi. V. F. Shatalov⁸

⁷ <https://uza.uz/posts/295945>

⁸ Эрдниев П.М., Эрдниев Б.П. Укрупнение дидактических единиц в обучении математике. 1986. 255 с

Eng ko'p mashq qilingan bilim jarayoni Xotira. Xotirani rivojlantirish uchun nimalar qilinadi?

Asosiy sharti jismoniy mashqlar, ularni o'z vaqtida bajarish.

L. V. Cheremoshkina xotira rivojlanishining boshlang'ich nuqtasi o'qituvchi tomonidan sinfda yaratilgan vaziyatlar bo'lib, unda talaba yodlash muammosidan xabardor bo'ladi, ya'ni biror narsani eslab qolish zarurati va yodlashdagi qiyinchiliklar o'rtasidagi qarama-qarshiliklarni tushunadi. Darsda birinchisiga qaraganda tez-tez sodir bo'lishi kerak bo'lgan ikkinchi shart-bu bolalar bilan turli xil usullarni ixtiro qilish, yodlash. Xotirani mustahkamlashning samarali usullaridan yana biri aynan mnemonika. Bu taexnika bugungi kunda diyarli butun dunyoda ommalashmoqda. Kozarenko V. A⁹, Trapakova O. B¹⁰, Cheremoshkina L. V.¹¹, kabi tadqiqotchilar bu usulni yanada oson va qulay texnikalari ustida taqqidiotlar olib borishgan.

Mnemonikaning qanday usullari mavjud?

Bular vizualizatsiya, tovush assotsiatsiyalari, kinestetik vakillik, modifikatsiyalar, bog'lanishlar va soddalashtirishlar. Ular sizga ma'lumotni eslab qolish va kerakli vaqtda uni xotira do'konidan "olib tashlash" imkonini beradi. Eng ko'p samarali usullar zanjirlar, qisqartmalar yoki qisqartmalar, hikoyalar, semantik iboralarni shakllantirish, harf kodi va fazoviy ma'lumotnoma. Keling endi ushbu talab qilinadigan usullarning har biri nimaga asoslanganligini muhokama qilsak:

Zanjirlar. Usul tasvirlarni ketma-ket ulash orqali ma'lumotlar ro'yxatini eslab qolishga imkon beradi. Agar siz Globus tarixi mavzusini tushuntirib bermoqchisiz

Ilk o'rta asrlarga sayohat darsi uyushtirasiz, unda Beruniy va Ulug'bekni 9-10 yoshli bola sifatida gavdalandirish va xarita rasmi tushirilgan koptokni tepayotganini muhokama qilsangiz ham bo'ladi. Voqelik ketma-ketligini uzmang. Tasavvurlarga erkinlik bering va o'ta tarixiylashtiring.

Hikoyalar. Bolalar uchun qiziqarli va juda qiziq bo'lgan o'ta kreativ usullardan biri. Bunda hikoyamiz o'ta kulguli va qiziq, xotirada saqlanishi kerak bo'lgan so'zlar asosida kreativ hikoya yaratishdir. Albatta hikoyangizni mashhur rus soborlari, Misr piramidalari, Rim legion, muz ustidagi jang kabi sahnalarida ko'rishiga imkon bering. Mavzuingizga ya'ni o'tilayotgan mavzuingizga tarixiylik faktlari asosida hikoyalar yarating.

Qisqartmalar. Ma'lumotni eslab qolish uchun so'zlarning birinchi harflari yodlangan atamalarning birinchi harflariga to'g'ri keladigan iboralarni o'ylab ko'ring. Yodlangan ma'lumotlarning boshlang'ich harflaridan semantik iboralarni shakllantirish. Biz bu usuldan doim foydalanganmaiz masalan: BMT (Birlashgan Millatlar Tashkiloti), ChDPU (Chirchiq davlat pedagogika universiteti) kabi

Harf kodi. Yillar yoki sanalar harf kodiga tarjima qilinadi, unga ko'ra vizual birlashma tanlanadi. Masalan, raqamli kombinatsiyani eslab qolish kerak bo'lsa, har bir raqamga harfni **tayinlang: 1 — P(az), 7 — S(em)** va undan keyin o'xshashlik bilan. 17 raqamini eslab qolish uchun ikkita harfdan foydalaning " R " va " S ", so'z yarating **RaSm(fotosur'at)** .

Fazoviy ma'lumotnoma. Ushbu usul ko'pincha o'qituvchilar va ma'ruzachilar tomonidan qo'llaniladi. Ma'ruzachi rejaning alohida nuqtalarini unga tanish bo'lgan xona buyumlar bilan "bog'laydi". Xonani va majburiy joylarni to'g'ri tartibda eslab, ma'ruzachi muhim narsani unutmasdan, bir tezisdan ikkinchisiga osongina o'tishga tizimlashtirib oladi. Ushbu mnemonika texnikasi ko'pincha Sitseron usuli yoki "xotira saroyi" deb nomlanadi. Uning asosiy jihati xotira saroyi uchun muhim bo'lgan xona qismini eslab qolish va assosasiyani to'g'ri qo'llashdir.

Guruhlash texnikasidan foydalanganda materialni biror bir asosga ko'ra guruhlariga bo'lish erak. Ushbu uslub quyidagi ko'nikmalarni rivojlantiradi: tushunchalarni aniqlash, umumlashtirgan holda yaratish, o'xshashliklarni joylashtirish, tasniflash uchun asos va mezonlarni mustaqil holda tanlash, sabab-oqibat munosabatlarini o'rnatish, mantiqiy fikrlash, xulosa chiqarish (induktif, deduktif, o'xshashlik bo'yicha) va xulosalar chiqarish, ob'ektlar va hodisalarni ma'lum belgilar bo'yicha

⁹ Kozarenko V. A. xotira va eslash usullari haqida hamma narsa. , 2015. - 218 p. [elektron resurs]

http://mnemonikon.ru/kozarenko_1p.pdf

¹⁰ Trapakova O. B. tarixni o'rganishda so'zlarni, xronologiyani va matnlarni yodlash usullari // ochiq dars.

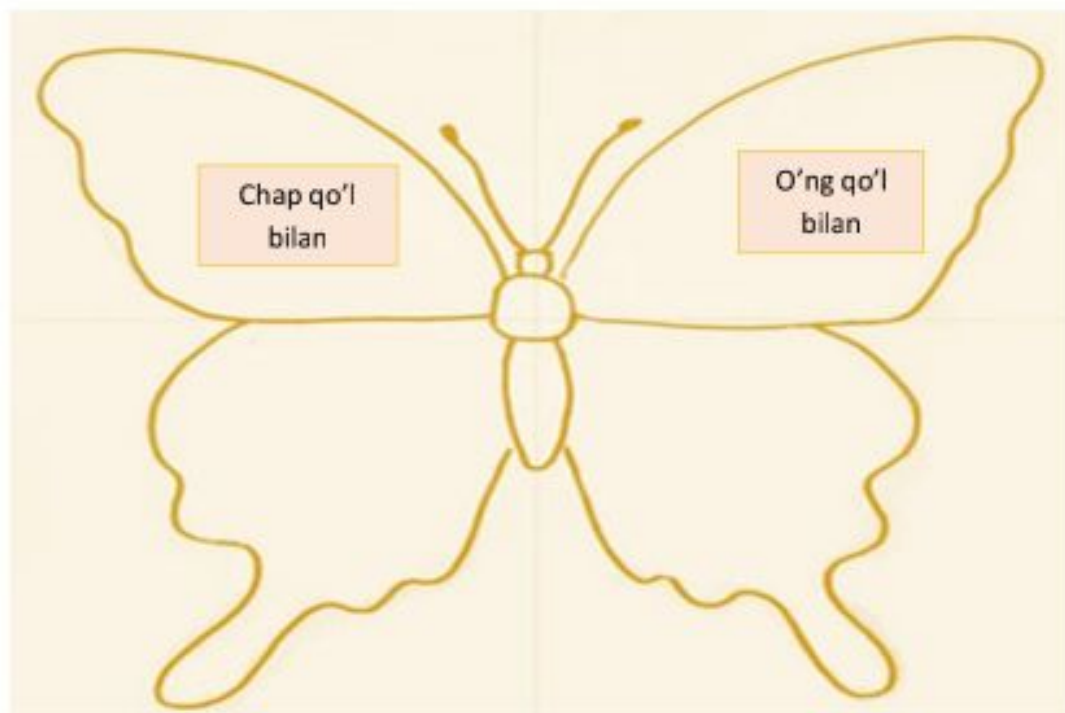
Birinchi sentyabr. [Elektron resurs] <https://urok.1sept.ru/articles/521751>

¹¹ Cheremoshkina L. V. bolaning e'tiborini va xotirasini qanday rivojlantirish kerak / L. V. Cheremoshkina. - M.: Yurayt Nashriyoti, 2019. 277 s.

guruhlarga birlashtirish, taqqoslash, fikrlar va hodisalarni tasniflash, umumlashtirish, ikki yoki unda ortiq ob'ekt yoki hodisalarni umumiy belgisini ajratib ko'rsatish va ularning o'xshashligini tushuntirishlardan iborat.

Tarix darslarida xotirani rivojlantirish uchun guruhlash usuli orqali quyidagi vazifalar berilishi mumkin: hukumdorlarni quyidagi guruhlarga bo'lish: XV asr hukumdorlari (Shohruhmirzo, Mirzo Ulug'bek, Abu Saidmirzo), XVI asr hukumdorlari (Boburmirzo, H.Bayqaro, Shayboniyxon, Ismoil Safafiy), XVII asr hukumdorlari (Imomqulixon, Avrangzeb, Shohjahon, Oliver Kromvel), shundan so'ng o'quvchilar o'zlariga hukumdorlarning nomlarini olishadi va bir-birlarini shu nom bilan chaqirishadi, har bir hukumdor o'quvchi asrlar nomi bilan atalgan qatorga o'tirishadi. Kiyingi darsda ular xuddi shu qatorlarda o'tirib hukumdorlarning qilgan ishlari, islohotlari haqidagi bilimlarini ulashishadi. Shunday qilib, bu texnikadan foydalanish mantiqiy va visual xotirani rivojlantiradi, ularni ta'surotlarini kengaytiradi, mantiqiy taffakurni shakllanishiga yordam beradi. Tarix darslarida guruhlash va sxematizatsiya usullaridan foydalanish ma'lumotlarni to'g'ri va ketma-ketlikda eslab qolish, ko'paytirish, jarayonlarning sabab va xulosalarini chiqarish imkonini beradi. Yan bir jihati borki bu yuqorida keltirilgan usullar mavzularning tarkibiga e'tibor bergan holda qo'llaniladi, bu usullarni barcha mavzularda ham qo'llab ketaverish joiz emas.

Xotirani yaxshilash uchun foydali usullardan yana biri "chapaqaylik" qo'l mashqini bajarishdir. Chapaqay insonlar uchun o'ng qo'lni, o'ngaqaylar uchun esa chap qo'lni mashqini bajarish, yani ishlatish talab etiladi. Bunday mashqlarni bajarish bilan miya ishlashni funktsiyalari ortadi, xotira yanada mustahkam bo'lib tiklanadi, Masalan: kapalak rasmini olaylik o'ng qo'l bilan o'ng tomonini, chap qo'l bilan chap tomonini chizishni mashq qilish mumkin. Bu jarayon sabab inson xotirasi yanada mustahkamlanadi.

Tarixiy sana va voqealarni eslab qolishning yana bir usullariga to'xtalib o'tamiz. **Kartalar to'plami.** Birinchi bo'lib tasvirlarni yaratamiz "Qadimgi Misr xudolari" Ushbu mavzuda keltirilgan xudolarning barchasini suratlarini kartalarga tushuramiz old tomoniga, orqa tomoniga esa xudolar nomi va ular haqidagi ma'lumotlarni tushiramiz. Yangi mavzuni tushuntirish jarayoni va kiyingidarslarda uy vazifalarini so'rashda o'quvchilar eslab rasmlarga qarab xotirlab javob berishadi, bu usul xotirani eslash qobiliyatini oshiradi. Bu usul oliy ta'limda ham juda qo'l keladi sababi Misr xudolari juda ko'p va talabalar chalg'ib qolishlari mumkin, bu usulda esa eslash qobiliyati shakllanib, xotirlash kuchaygani sababli talabalar qisqa va aniq javob beraoladilar.¹²

¹² Ziganov M., Kozarenko V. Mnemonika. Vizual fikrlash asosida yodlash. M., 2000 yil. 3-b

Ta'limni bilimning ikki shakliga bo'lish mumkin: deklarativ va protsessual. Deklarativ ma'lumotlar o'z ichiga oladi ongli faktlar, epizodlar va ro'yxatlarni eslab qolish, shuningdek ularni saqlash, odatda o'rta muddatli lob va hipokampal tizimlar bilan bog'liq, chunki u voqealar haqidagi semantik va epizodik ma'lumotlarni kodlashni o'z ichiga oladi.

Protsessual bilimlar ushbu tizimdan alohida ishlaydi, chunki ular birinchi navbatda miyaning motor sohalariga tayanadi. Protsessual bilimlarning yashirin tabiati unga ma'lumotlarning mavjudligini ongli ravishda anglashdan tashqarida mavjud bo'lishiga imkon beradi. Har ikkala jarayon ham inson xotirasidagi ma'lumotlarga yaxshigina ta'sir ko'rsatadi. Tarix darslarida mavjud ma'ruzalar, matnlar, yillar, atamalar bundan mustasno emas albatta.

Xotirani mustahkamlash va to'g'rirog'i tarixiy xotirani shakllantirish ko'p ma'suliyat talab qiladi deb uylashimiz xato, biz undan faqat tizimli va tartibli ishlashimiz kerak xolos.

Olgan ma'lumotlarinizdan o'rnida qo'llab joylashtirishimiz lozim. Xotirani mustahkamlashning yana bir usuli "Pomidor" usuidir. Bu usul Cherri ham deb nomlandi. Bunda ayniqsa katta-katta matnlarni eslab qolish uchun foydalaniladi. Matnni o'qib 5-10 minutli tanaffusdan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Biz o'qigan ma'lumotlarimiz xotiramizda yaxshi saqlanib qolishi uchun har 5-10 daqiqadan so'ng tanaffus qilib olishimiz kerak bo'ladi. Tanaffus jarayonida olgan ma'lumotlarimiz xotiramizga joylashguniga qadar biro z boshqa mashg'ulotlar bilan chalg'ishimiz kerak. Kiyin yana davom etamiz va shu usulda ma'ruza va matnlarni o'qiymiz samarasi sezilarli darajada bo'ladi.

Xotirani kuchli rivojlanganligini aniqlash va xotira bilan unga qulay tilda "gaplashish" uchun ongli ravishda harakat qilish muhim. Xotiraning qaysi turi dominant ekanligi ko'pincha maktab ko'rsatkichlarida aks etadi. Xotiraning mustahkamlashning bir qator usullari bu ko'rsatkichni oshirishga yordam beradi¹³.

Xulosa o'rnida shuni aytish lozimki ushbu maqolada imkon qadar mnemonik xususiyatlari ochib berishga va o'quvchilarga ulardan foydalanish usullarini o'rtoqlashishga harakat qilindi. Darslarda ushbu usullardan foydalanilsa va darslar to'g'ri olib borilsa, o'quvchilar bilimini nazorat qilishga hojat qolmaydi. Mnemonik usullar har doim o'quvchilarda o'zlarida bo'lgan ishonchni mustahkamlaydi va ularni qattiyatli, dadil bo'lishida yordam beradi. Xotira muhim tushuncha uni mustahkamlash va to'g'ri yo'naltirish lozimligi esa samarali jarayondir. Yuqorida keltirilgan qator usullar esa buning debochasi va poydevori bo'lishga ishonamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Зиганов М., Козаренко В. Мнемоника. Визуал фикрлаш асосида ёдлаш. М., 2000 йил. 3-б

2. Эрдниев П.М., Эрдниев Б.П. Укрупнение дидактических единиц в обучении математике.

Козаренко В. А. хотира ва эслаш усуллари хақида ҳамма нарса. , 2015. - 218 п. [электрон ресурс] [хтп://мнемоникон.ру/козаренко_1п.пдф](http://мнемоникон.ру/козаренко_1п.пдф)

3. Трапакова О. Б. тарихни о'рганишда со'зларни, хронологияни ва матнларни ёдлаш усуллари / / очик дарс. Биринчи сентябр. [Электрон ресурс] [хтпс://урок.1септ.ру/артислес/521751](http://урок.1септ.ру/артислес/521751)

4. Черемошкина Л. В. боланинг э'тиборини ва хотирасини кандай ривожлантириш керак / Л. В. Черемошкина. - М.: Юрайт Нашриёти, 2019. 277 с. Mahfuza Sa'dullaeva "TARIX TA'LIMIDA MNEMONIKA: XOTIRADAN TO'G'RI VA NOTO'G'RI FOYDALANISH" TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYA. 2-SON 2023 473-B

5. Sadullaeva Mahfuza Husenovna. (2022). THE SIGNIFICANCE OF MNEMONIC TECHNOLOGIES IN THE TEACHING OF SPECIALIZED SCIENCES. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(12), 270-277.

6. [хтпс://yza.uz/postc/295945](http://yza.uz/postc/295945)

¹³ Mahfuza Sa'dullaeva "TARIX TA'LIMIDA MNEMONIKA: XOTIRADAN TO'G'RI VA NOTO'G'RI FOYDALANISH" TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYA. 2-SON 2023 473-B

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA O'YINLAR VOSITASIDA IJODIY FIKRLASHNI SHAKLLANTIRISH

Yusupova Xabiba Iriskulovna

O'zDSMI, "Pedagogika va psixologiya" kafedrası dotsenti, PhD,

O'zbekiston telefon: +998(97) 420-77-01

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinfda o'yinlar vositasida o'quvchilar ijodiy fikrlash shakllantirish yo'llari, o'yinlar asosida o'quvchilarning ijodkorligini rivojlantirish, o'quvchilarda ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirish metodikasi, zamonaviy ta'lim yondashuvlari asosida o'quvchilar ijodiy fikrlash qobiliyati haqida bayon etilgan.

Kalit so'zlar: ijodiy fikr, o'qitish, mashg'ulot, boshlang'ich ta'lim, o'quv jarayoni, o'yin, modellashtirish, estetik faoliyat, kognitiv.

Аннотация: В данной статье описаны пути формирования творческого мышления учащихся средствами игр в начальной школе, развитие творческих способностей учащихся на основе игр, методика развития творческих способностей учащихся, способность учащихся к творческому мышлению на основе современных образовательных подходов.

Ключевые слова: творческая Ф икра, обучение, Обучение, начальное образование, учебный процесс, игра, моделирование, эстетическая деятельность, познавательная.

Abstract: This article describes the ways of forming students' creative thinking by means of games in elementary school, the development of students' creative abilities based on games, methods of developing students' creative abilities, the ability of students to creative thinking based on modern educational approaches.

Keywords: creative fiction, teaching, learning, primary education, educational process, game, modeling, aesthetic activity, cognitive.

Hozirgi kunda ta'lim jarayonida interfaol metodlar va axborot texnologiyalarini o'quv jarayonida qo'llashga bo'lgan qiziqish kundan-kunga ortib bormoqda. Buning asosiy sabalaridan biri, shu vaqtgacha an'anaviy ta'limda o'quvchilar faqat tayyor bilimlarni egallashga o'rgatilgan bo'lsa, zamonaviy texnologiyalardan foydalanish esa ularni egallayotgan bilimlarini o'zlari qidirib topish, mustaqil o'rganish va fikrlash, tahlil qilish, hatto yakuniy xulosalarni ham o'zlari keltirib chiqarishga o'rgatadi.

Ta'limning maqsadi jamiyat ehtiyojiga mos ravishda shakllanish. Sifat jihatidan o'ziga xos ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishga qaratilgan maxsus pedagogik ta'sirlar mavjud. O'yin, kundalik mehnat va o'z - o'ziga xizmat ko'rsatishning boshlang'ich shakllari, konstruktiv faoliyat, turli xil samarali faoliyat turlari - rasm chizish, modellashtirish, estetik faoliyatning turli shakllari-qo'shiq aytish, raqsga tushish, bolani tashqi dunyo bilan tanishtirish va o'quv faoliyatidir. Ta'limning ushbu barcha shakllari ijodiy qobiliyatlarning rivojlanishiga bilvosita ta'sir qiladi, ammo bu jarayonda eng muhim o'rin o'yinga, shuningdek estetik va samarali faoliyatning dastlabki shakllariga tegishli.

Bunda kattalarning vazifasi bolani qanday his qilishni, boshqalarga qanday munosabatda bo'lishni, hamdardlik qobiliyatini rivojlantirishni o'rgatishdir. O'qituvchilar va ota-onalar bolani maqsadli ravishda turli xil rolli o'yin o'ynashga undashlari kerak. Shu bilan birga, "keling o'ynaymiz!" oddiy ibora bilan bolani o'yinga jalb qilishning eng samarali va sodda usulidan foydalanish mumkin. Shu bilan birga, kattalar asosiy rolli o'yinlarining mazmunini boyitishi, ularni haqiqiy hayot mazmuni bilan to'ldirishi kerak. Bunda bolaga asosiy rollarning vazifalari va mazmunini tushuntirish, maktabgacha yoshdagi bolaning birgalikdagi va mustaqil o'yinlaridan keyin o'tkazilgan suhbatlar, unga ertak va hayotiy hikoyalarni o'qish orqali erishiladi.

Maktab yoshdagi bolaning o'yinida bir qator yangi rollarning paydo bo'lishi uning nafaqat ko'nikish, balki roldan uzoqlashish, bir roldan ikkinchisiga oson va moslashuvchan o'tish qobiliyatini shakllantirishni talab qiladi. Aynan identifikatsiya qilish va to'xtatib turish